

Puumarkkinatyöryhmän toiminta

Palautekyselyn tulokset

Maa- ja metsätalousministeriö

10.12.2018

Puumarkkinatyöryhmän ja sen toimintatapojen säilyttämisen arvoiset asiat

Puumarkkinatyöryhmää pidetään tärkeänä foorumina, jossa eri toimijat voivat kertoa näkemyksiään ja vaikuttaa puumarkkinoiden toimintaan. Palautekyselyn perusteella pidettiin hyvänä asiana sitä, että työryhmään kuuluu laaja-alaisesti eri etujärjestöjen ja yritysten edustajia (ns. kolmikanta: puun myyjät, ostajat ja julkishallinto). Työryhmän kokoonpanosta ja sen täydennyksestä toivottiin jatkossakin voitavan keskustella.

Työryhmä on hyvä foorumi yhteisten haasteiden ja ongelmien läpikäymiseen melko korkeiden päättäjien kesken. Koettiin, että kokouksissa on käyty avointa ja rakentavaa keskustelua, ja että työryhmä on ainoa foorumi, jossa toimijoilla on mahdollisuus keskustella puumarkkinoista näin kattavasti. Toimiviksi työtavoiksi mainittiin asioiden hyvä etukäteisvalmistelu ja hyödylliset markkinakatsaukset.

Ministerin aktiivista osallistumista kiiteltiin. Koettiin, että ministerille ja virkamiesjohdolle voi työryhmässä antaa välitöntä palautetta.

Toimintatapojen muutostarpeet

Työryhmän jäsenet ovat pääosin olleet tyytyväisiä nykyisiin toimintamalleihin. Vaikka asioiden etukäteisvalmistelua kiiteltiin, sai valmistelujen riittävyys ja avoimuus myös kritiikkiä. Yleisesti toivottiin myös, että tulisi tehdä arvio puumarkkinatyöryhmän roolista suhteessa muihin, osittain samoja aiheita käsitteleviin ryhmiin. Tämän kyselyn tuloksia voitaisi mahdollisesti käyttää arvioinnin pohjana.

Vastauksissa nousi esille, että työryhmän toiminnan tulisi ulottua pidemmälle tulevaisuuteen, eli pitäisi tarkastella, miten toimintaympäristön muutokset voivat tulevaisuudessa vaikuttaa puumarkkinoiden toimintaan. Työryhmässä olisi laajemminkin mahdollisuus luoda yhteistä näkemystä muutoksista ja niiden vaikutuksista markkinoihin. Toivottiin, että epäkohtiin tartuttaisiin ripeämmin. MMM:n ja tutkimuksen osalta toivottiin analyttisempää lähestymistapaa markkinoiden kannalta kriittisistä tekijöistä.

Muitakin kuin puumarkkinatyöryhmän jäseniä toivottiin kutsuttavaksi työryhmän kokouksiin tarpeen mukaan. Kokouksissa kuultavia asiantuntijoita voisi kutsua esimerkiksi seuraavista organisaatioista: Valtiovarainministeriö ja Verohallinto (verotus), Metsäkeskus (lainvalvonta, metsätieto ja metsätalouden kannustinjärjestelmä), Luke ja Kuutio.fi (metsätieto ja digitalisaatio), Kilpailu- ja kuluttajavirasto (kilpailulainsäädäntö) sekä PEFC, FSC ja Kestävän Metsätalouden Yhdistys (sertifiointi).

Toivottiin, että Luke perustaisi työryhmän tilastointiin liittyen. Ehdotettiin, että TEM:n tukien seurantaan liittyvän puumarkkinatyökalun raportoinnin voisi yhdistää puumarkkinatyöryhmän työhön.

Markkinakatsausten esittelytavoille tuli useita muutosehdotuksia, sillä koettiin, että katsaukset vievät kokouksissa liikaa aikaa. Epäiltiin, ettei ennakkoaineistoja ole aina aikaa lukea, sillä aineistot olivat liian laajoja ja "kasvottomia". Ehdotettiin, että kussakin kokouksessa yksi tai kaksi tahoja voisi esitellä oman näkökulmansa tarkemmin, ja muiden raportit merkittäisi tiedoksi. Vaihtoehtoisesti esitykset voisi rajata yhteen–kahteen minuuttiin. Toisaalta ehdotettiin, että katsausten esittämisen sijasta materiaalit luettaisi etukäteen ja kokouksessa siirryttäisi suoraan keskusteluun. Kritisoitiin, että työryhmän jäsenet tulevat kokouksiin ajamaan vain omaa asiaansa, kun pitäisi keskittyä Suomen puumarkkinoiden kehitykseen yhdessä.

Sopiva tapaamistiheys työryhmälle on kolme tai neljä kertaa vuodessa. Toivottiin, että kokoukset voitaisi sopia aina puoleksi vuodeksi eteenpäin. Pienryhmätyöskentelyä ei haluttu olevan liikaa, vaan asioita tulisi käsitellä riittävän suurissa ryhmissä. Kokousten kesto tulisi rajata noin kahteen tuntiin.

Tulevaisuudessa käsiteltävät aiheet

Jatkossa käsiteltäviksi aiheiksi mainittiin puukaupan ja puun hintatilastoinnin kehittäminen sekä puumarkkinoiden ongelmakohdat. Ongelmiin ja pullonkauloihin liittyvät muun muassa valmistelevien työryhmien asettaminen, niiden tulosten käsittely ja mahdollisesti yhdessä sovittujen ratkaisumallien kehittäminen yhdessä sovituksi toimintatavaksi.

Uusimmat, neutraalit tutkimustulokset tulisi pitää mukana toimintatapoja kehittäessä. Lisäksi puumarkkinoiden ihmisenäkökulmaa pitäisi työryhmän työskentelyssä vahvistaa. Puumarkkinoissa vaikuttava psykologia on puuttunut agendasta.

Asiat, joita ei voi puumarkkinatyöryhmässä käsitellä

Palautekyselyyn vastanneet olivat yksimielisiä siitä, että kilpailulainsäädännön alaisista asioista (hinnat ja hinnoittelu, ennusteet ja ennakkointi, liikesalaisuudet, vain yhtä toimijaa koskevat asiat) ei tule puumarkkinatyöryhmässä puhua. Lisäksi toivottiin, ettei muiden työryhmien kanssa päällekkäisiä asioita käsiteltäisi, vaan niistä tiedotettaisi silloin, kun niillä on vaikutusta puumarkkinoihin tai puumarkkinatyöryhmän toimintaan.